

interview met Sonny Luypaert

NIEUWE VOKA WIJZER HELPT

FRAUDE
BESTRIJDEN

Je leest het in de kranten steeds meer: bedrijven die te kampen krijgen met fraude. CEO-fraude, een financiële directeur die al jaren de kassa plundert, cybercriminaliteit, bedrijfsgeheimen die gelekt worden, ... De nieuwste Voka Wijzer, die tot stand kwam in samenwerking met EBBEN Partners en advocatenkantoor Olislaegers & De Creus, staat boordevol tips voor bedrijven om fraude te voorkomen en bestrijden.

tekst: Sandy Panis - fotografie: Chak López

Het zal je maar overkomen: een van je beste managers heeft een groot bedrag overgeschreven naar een buitenlands rekeningnummer. Hij heeft dat gedaan – zo zegt hij – op jouw vraag. Achteraf blijkt dat criminelen al geruime tijd in je mailbox zijn ingebroken om te bestuderen hoe jij communiceert met je medewerkers. Vervolgens hebben ze je e-mailadres vervalst – net één lettertje verschil – en op een onbewaakt moment hebben ze zich als jou voorgedaan en je manager gevraagd de betaling uit te voeren.

Of dit: je hebt een winkelketen en je hebt het rare gevoel dat er af en toe kleine bedragen verdwijnen. Maar je hebt geen idee hoe dat zou kunnen gebeuren. Je medewerkers vertrouwt je door en door. En toch... Achteraf blijkt dat Hugo, een van die

medewerkers, de medische kosten van zijn kind niet langer kon betalen. Hij had kleine bedragen uit de kassa 'geleend', om ze later terug te betalen. Na twee jaar ging het al over een totaalbedrag van 60.000 euro...

Elke dag worden bedrijven geconfronteerd met fraude, vaak ook intern. "En vaak gaat het over loyale medewerkers die je volledig vertrouwde. Want het gaat over Hans, Hilde of Hugo, met veel ervaring en veel bevoegdheden... Maar het zijn net zij die in een goede positie staan om fraude te plegen", zegt Sonny Luypaert die samen met haar zakenpartner Evert-Jan Lammers een advies- en onderzoeksbureau heeft – EBBEN Partners - gespecialiseerd in fraude en integriteit. Jammer genoeg moeten Sonny en Evert-Jan vaststellen dat bedrijven vaak pas bij hen terecht komen als de fraude al gebeurd is.

Zonder fraude zou de winst kunnen verdubbelen", zegt Sonny Luypaert. "Als je deze cijfers toont, dan beseffen veel bedrijfsleiders dat ze de zaken niet zomaar op zijn beloop mogen laten."

Sonny Luypaert en Evert-Jan Lammers willen hen daarbij helpen. In samenwerking met Voka en advocaten Dylan Casaer en Kristof De Creus schreven ze een Voka Wijzer waarin ze de meest courante vormen van fraude opsommen en ook wat je als bedrijfsleider kunt doen om fraude te voorkomen of te bestrijden. Sonny: "Het eerste doel is om bedrijfsleiders bewust te maken dat dergelijke vormen van fraude courant zijn. Ze komen overal voor. Vaak zijn bedrijven heel terughoudend – beschaamd bijna – om ermee naar buiten te komen. We willen daarom fraude bespreekbaar maken. Als het bespreekbaar is, dan gaan medewerkers en managers er ook alerter voor zijn. Zo kan veel meer ontdekt worden in een vroeg stadium."

Bedrijven kunnen wel degelijk heel wat zaken doen om fraude te voorkomen en te bestrijden. Sonny Luypaert: "Het begint altijd bij de top. Zij zetten de toon. Een antifraudebeleid baseert zich op een

"Heel vaak gebeurt fraude door loyale medewerkers met veel bevoegdheden."

SONNY LUYPAERT, EBBEN PARTNERS

integriteitsbeleid dat is uitgestippeld en gedragen door de directie. Het bevat onder meer een gedragscode en gedeelde waarden. Uiteraard is het dan aan de directie om het goede voorbeeld te geven, want als dat niet gebeurt dan wordt een integriteitsbeleid ongeloofwaardig."

"Gemiddeld duurt fraude in een bedrijf anderhalf tot twee jaar en kost het op jaarbasis 5 procent van de omzet."

Dan is het zaak om fraude bespreekbaar te maken. Sonny Luybaert: "Antifraudebeleid werkt het best in een cultuur van vertrouwen waarin het personeel wordt gestimuleerd om zelfstandig en kritisch te zijn. In een speak-up culture zullen collega's elkaar aanspreken op ongewenst gedrag. Iemand erop attent maken dat het aannemen van buitensporig dure cadeaus niet oké is, zou hiervan een voorbeeld kunnen zijn." Ongeveer de helft van de fraudegevallen komt aan het licht na een tip van een collega. "Het is aan te raden een vertrouwenspersoon aan te stellen waar werknemers met twijfels over integriteit terecht kunnen."

Een andere goede tip is volgens Sonny Luybaert te werken met duidelijke functiescheidingen. Daarbij worden taken en bevoegdheden aan verschillende personen toegewezen zodat een interne controle mogelijk wordt.

"Wij hebben een bedrijf meegemaakt waar de boekhouder nooit met vakantie ging... Het was pas nadat hij door een omstandigheid toch een tijdje afwezig was dat aan het licht kwam dat hij al jaren dubbele boekingen uitvoerde. Verplichte vakantie, rotaties in de job, dubbele handtekeningen, en af en

toe een onverwachte controle, ... het kan een wereld van verschil uitmaken. Bedrijven die een antifraudebeleid hebben en toch nog geconfronteerd worden met fraude lijden gemiddeld 50 procent minder schade dan bedrijven die dat niet hebben."

De Voka Wijzer staat boordevol concrete situaties en antifraudemaatregelen. Er is ook een zelftest waar bedrijven kunnen meten hoe 'fraudeveilig' ze zelf al zijn. Op 3 oktober zal de Voka Wijzer voorgesteld worden bij Voka in Brussel. Wie interesse heeft om de lancering bij te wonen of de Voka Wijzer wenst op te vragen, kan dit doen via info@voka.be.

EVENT
3 oktober
Lancering
nieuwe
Voka Wijzer
info@voka.be